

Podvodni lovci među morskim psima Crvenog mora

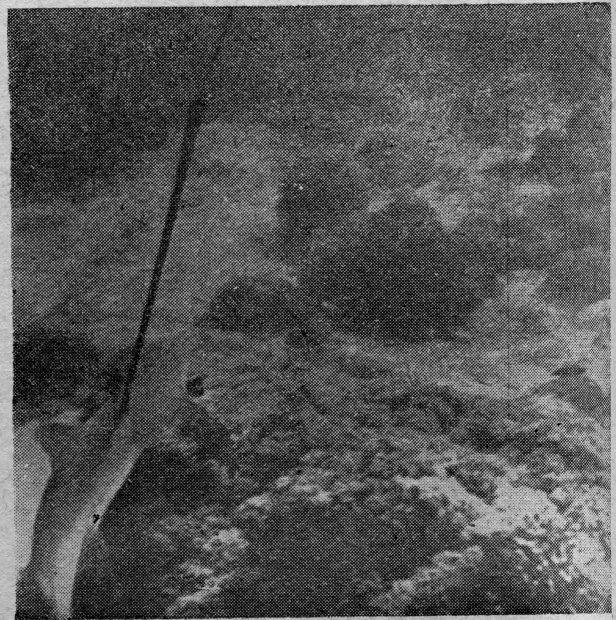
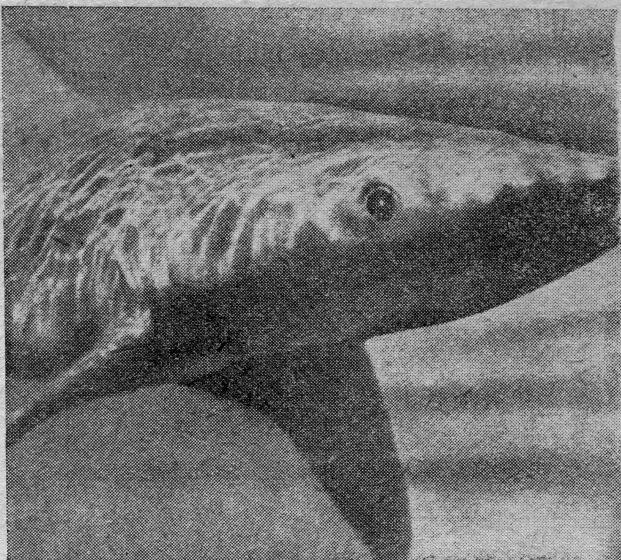
P. KORČULANOV - Split

Podvodni lov sve više osvaja svijet. Ljepota i draži ovog relativno mladog sporta su takve, da je to sasvim razumljivo. Obična oprema za podvodni lov ne upotrebljava se međutim samo u svrhe ribolova, njom se služe arheolozi prilikom ispitivanja i istraživanja starih, davno potonulih gradova i prirodoslovci prilikom istraživanja flore i faune mora. Osobito ona dobro služi za ispitivanje života i običaja rijetkih riba o kojima nauka nije prije mnogo znala.

Svako, ko je jednom probao podvodni lov zna koliko draži ima u promatranju života malih i velikih riba skupna sa brojnim njihovim parazitima. Čitav jedan nov, nepoznat svijet otvara se pred očima podvodnog lovca. U svrhu znanstvenog istraživanja riba, jedna je ekspedicija Evropliana posjetila vode Crvenog mora. Na povratku je novinar Roghi, član ekspedicije, objavio u štampi velikih evropskih listova podatke o uspjehu ekspedicije sa snimkama snimljenim u vodama Crvenog mora.

Crveno more se u pričama pomoraca i u literaturi smatra za jedno od najpogibelnijih mora upravo zbog morskih pasa. Priča se o cijelim posadama potopljenih brodova, koje su bile brzo rastrgane od ovih »tigrova mora«. »Les requins de La Mer Rouge sont plus vifs e plus dangereux que ceux de l'Atlantique«, pisao je komandant Yves Cousteau, koji je brodom »Calypso« vodio u zimi 1952. god. francusku ekspediciju. Radi se o vrlo važnoj i ozbiljnoj tvrdnji, jer se Cousteau smatra najvećim autoritetom, koji danas postoji u svijetu, za podvodni život.

Morski pas (Carcharodon melanopterus) fotografisan iznenada dok se približavao leđima fotografa. Morski psi kad se približavaju čovjeku uvijek drže napola otvorena usta

*Mali morski pas
u času kad ga je pogodila Bucherova strijela*

Članovi druge ekspedicije Roghi i Bucher, ovako su pisali o svom kontaktu sa »đavolima Crvenog Mora«:

»Morski psi su mnogima od nas bili cilj strastvenog lova. Ovaj lov, kao i svaki lov na veliku ribu, zahtijeva da na harpunu bude vezan jedan plovak. Plovak mora biti dosta velik i na dovoljno dugačkoj i čvrstoj uzici. Kod manjih morskih pasa može to biti jači najlon, ali kod većih, uzica za plovak mora biti čelična.

Podvodni lovac sa uhvaćenim plijenom

Na ovaj način, pogođeni morski pas ako i bježi sa harpunom zabodenom u meso, označen je, i lako ga je slijediti, da ga se konačno uhvati, kad iskrvari i izmori se. Skoro uvijek ovakvi pokušaji uspijevaju, ali morski pas zna i da prekine uzicu kod prvog jakog trzaja. Obično morski pas dade tri trzaja od kojih je prvi najjači. Ako se ne oslobi kod prvog trzaja, to mu kasnije teško uspijeva.

Jednom kad smo išli loviti morske pse, našli smo se pred životinjom, koja je kod prvog trzaja razbila čeličnu uzicu. Iza toga je odmah pobjegla sa harpunom na sebi. Skoro uvijek pogođeni morski pas odmah bježi od lovaca. Međutim, sve mu je uzalud, jer ne može preživjeti ranu. Obično oko pola sata pokušava da se oslobodi strigelice u tijelu grčenjem i previjanjem, koje mu prouzrokuje još veći gubitak krvi. Njegova je sudbina, čim je ranjen, odlučena i ubrzo ga drugi morski psi rastrgaju.

Kakva je prava priroda morskog psa, bolje, kakvu smo je mi vidjeli u Crvenom Moru?

Ustanovili smo da se vrlo rijetko morski pas približava čovjeku s lica. Mnogo više voli da se približi s leđa. Približava se šutljiv, oprezan sa žutim očima fiksno uperenim u glavu čovjeka, ali vrlo rijetko napada. Oči mu slične očima mačke. Što se tiče nas, mi nismo nikad bili napadnuti. Mnogo puta smo doživjeli, da nas promatraju dva nepokretna žuta oka iza leđa, a čim bi se brzo okrenuli, mogli bi primjetiti na dva metra od nas gubicu životinje, koja je imala dva, a ponekad i do pet metara duljine. Definirati osjećaj, koji čovjek tada ima, teško je. Morski pas ima monstrozno izgled. Ipak, a to nam kaže iskustvo, moglo bi se reći da čovjek pred sobom ima pomalo plašljivu, ali opaku životinju, a ne divlju zvijer kakvom se morskog psa obično prikazuje. Ovo naravno ne vrijedi za sve slučajeve, ali mi smo ih tako doživjeli u Crvenom Moru.

Trostruki redovi zubi jednog morskog psa uhvaćenog podvodnom puškom. Morski pas ne žvaće, hvata i guta

Jednom smo promatrali na površini borbu morskog psa sa sablja-ribom. To je bio doživljaj, koji nećemo zaboraviti. Brodski liječnik je izjavio, da bi njegovi kirurški instrumenti bili vrlo malo poslužili i pomogli da je neki od nas bio na mjestu sablja-ribe.

Mišljenje članova ove ekspedicije, kako je vidljivo, dosta se razlikuje od Cousteau-ove tvrdnje. Zašto takva razlika u ocjeni? Nova ispitivanja i budućnost svakako će još više rasvijetliti prirodu morskih pasa, stanovnika raznih mora. Ipak, u jednom se slažu članovi ove ekspedicije sa Cousteauom, a to je, da su morski psi iz Crvenog Mora ipak mnogo smioniji od onih iz Atlanskog Oceana.